

ZAMONAVIY TA'LIMDA "MA'NAVIYAT DAQIQASI"NING O'RNI

Abdurashidova Feruza Qaxramonovna

Tel: 91 776 10 54

Xalqaro islom akademiyasi qoshida tashkil etilgan "Ziyo- Zukko umumta'lim maktabi" boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi

Annotatsiya: Shiddat bilan rivojlanib borayotgan davr deganda, birinchi navbatda zamonaviy ta'lim tizimiga qaratilayotgan e'tibor nazarda tutiladi. Yangi davlat ta'limi standartlarining paydo bo'lishi, darsliklarning zamonaviy, dunyo ta'limi darajasida raqobatlasha oladigan, yangi metodlarga asoslanib nashr etilganligi buning yaqqol misolidir.

Kalit soʻzlar: Zamonaviy ta'lim, ilmiy va texnologik taraqqiyot, Ma'naviyat daqiqasining mazmuni va maqsadi, Ma'naviyat daqiqasini tashkil qilish shakllari, Ma'naviyatning ta'lim tizimidagi ahamiyati va ro'li.

Zamonaviy ta'lim tizimi ilmiy va texnologik taraqqiyot, innovatsion o'qitish usullari bilan tobora rivojlanib bormoqda. Ammo shaxsni har tomonlama rivojlantirish faqat bilim berish bilan cheklanib qolmasligi kerak. Shaxsiy fazilatlar, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni shakllantirish ham ta'limning ajralmas qismi hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, zamonaviy ta'limda "ma'naviyat daqiqasi" o'quvchilarning ma'naviy dunyosini boyitish, axloqiy fazilatlarini mustahkamlash va ijtimoiy mas'uliyat hissini oshirishda muhim rol o'ynaydi.

1. Ma'naviyatning ta'lim tizimidagi ahamiyati va roli

Bugungi kunda texnik bilimlar va kasbiy malakalar bilan bir qatorda insonning axloqiy fazilatlarini, ma'naviyati ham juda muhimdir. Texnologiyalar qanchalik rivojlansa ham, shaxsiy mas'uliyat, halollik, insonparvarlik kabi qadriyatlar doimiy ahamiyatga ega. Ayniqsa, globallashtirish jarayonida milliy qadriyatlarni saqlab qolish va ularni yoshlarga singdirish ta'limning asosiy vazifalaridan biriga aylanishi lozim. Ta'lim jarayonida ma'naviyatga alohida e'tibor

berilishi, yoshlarga ma'naviy-axloqiy bilimlar berilishi ularning barkamol shaxs sifatida shakllanishiga zamin yaratadi.

Ma'naviyat daqiqasi yosh avlodni har tomonlama rivojlantirishda juda muhim. Texnologik yutuqlar ta'limning yangi yo'nalishlarini ochsa-da, axloqiy tarbiya shaxsni shakllantiruvchi eng muhim omil bo'lib qolaveradi. O'quv jarayonida ma'naviy tarbiyaning yetakchi o'rin tutishi o'quvchilarni nafaqat bilimli mutaxassis, balki yaxshi inson bo'lib yetishishiga yordam beradi. Ma'naviyat daqiqasi orqali o'quvchilar axloqiy tushunchalar, ijtimoiy munosabatlar haqida o'ylash va ularni amalda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Shuningdek, ma'naviyat daqiqalari milliy qadriyatlarni saqlab qolish va yoshlar ongida ularni mustahkamlashga yordam beradi. Ma'naviyatga oid muammolarni muhokama qilish orqali o'quvchilar o'z hayotlarida ularga to'g'ri yo'l-yo'riq topa oladilar va jamiyat oldidagi mas'uliyatlarini chuqurroq anglaydilar.

2. Ma'naviyat daqiqasining mazmuni va maqsadi

Ma'naviyat daqiqasi — bu dars jarayonida yoki boshqa tarbiyaviy tadbirlar davomida o'quvchilarga qisqa muddatda ma'naviy, axloqiy tushunchalarni yetkazishdir. Ushbu daqiqalar davomida o'quvchilar insoniy fazilatlar, ma'naviy qadriyatlar haqida fikr yuritadilar va o'zlarining shaxsiy rivojlanishiga xizmat qiluvchi saboqlarni oladilar.

3. Ma'naviyat daqiqasini tashkil qilish shakllari

Ma'naviyat daqiqalari turli usullar va shakllarda o'tkazilishi mumkin:

- **Suhbat va muloqotlar:** O'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida milliy qadriyatlar, axloqiy muammolar, jamiyatda odob-axloq qoidalari mavzusida suhbatlar tashkil etiladi.

- **Ijtimoiy loyihalar:** O'quvchilarni ijtimoiy mas'uliyatli loyihalarda ishtirok etishga jalb qilish ularning jamoaviy mas'uliyat hissini oshiradi.

- **Kitob o'qish va muhokama:** Ma'naviy-axloqiy mavzudagi asarlar o'qilib, ular bo'yicha fikr almashish orqali o'quvchilar ongiga chuqur tushunchalar singdiriladi.

• **Videoroliklar ko‘rsatish:** Ma‘naviy va axloqiy mavzularni yorituvchi qisqa filmlar yoki videoroliklar orqali yoshlar ongida tushunchalarni mustahkamlash mumkin.

• **Xalq og‘zaki ijodiyoti (maqollar)dan foydalanish:** Maqollardan darsga va dars mavzusiga oid bo‘lgan hollarda foydalaniladi. Bunda matematika fanida raqam ishtirok etgan maqollardan masalan, “ Yetti o‘lchab bir kes”, “ Bir bolaga yetti mahalla ota-ona”, “Yigit kishiga qirq hunar oz” kabidir.

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy ta‘limda ma‘naviyat daqiqasi yosh avlodning barkamol shaxs sifatida shakllanishida muhim o‘rin tutadi. Texnologiyalar, ilmiy kashfiyotlar qanchalik rivojlansa ham, insoniy fazilatlar, axloqiy tarbiya va ma‘naviy qadriyatlar o‘zining dolzarbligini yo‘qotmaydi. Ma‘naviyat daqiqasi yoshlarning ichki dunyosini boyitib, ularga kelajakda nafaqat yaxshi mutaxassis, balki o‘z xalqiga, jamiyatiga foydali inson bo‘lib yetishish imkonini beradi. Shu sababli, zamonaviy ta‘limda ma‘naviyatga katta e‘tibor qaratish va uni ta‘limning muhim qismi sifatida doimiy ravishda tatbiq etish lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Abdurashidova Feruza Qaxramonovna - Xalqaro islom akademiyasi qoshida tashkil etilgan "Ziyo- Zukko umumta'lim maktabi" boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi (Muallifning o'zi)

Research Science and
Innovation House

